

Senior-scheepstimmer

KALEFATEN. HET WOORD DREIGT, samen met de praktijk op houten schepen, te verdwijnen. Maar daar hebben ze in Oostende inmiddels iets aan gedaan.

Na het aanbrengen van de langsscheepse buitenhuidplanken, kielplanken en de zandstrook (huidplanken aan weerszijden van de kiel) moet een houten vaartuig ook nog waterdicht gemaakt worden. Dat gebeurt door inbrengen van hennepkoord in de naden, een vertrouwde techniek voor oudere Oostendse scheepstimmerlieden als Louis Pincket, Norbert Ramoudt en Jacques Delrue.

Het beeld van de scheepswerven aan het derde dok in Oostende is bij de oudsten nog bekend. Wij zelf moeten het doen met de foto's. Op de Oostendse werven van A. Loy, A. Hillebrant, J. Denye, R. Panesi, J. Deweert en J. Borrey werden tot in 1947 tientallen houten kustvissersvaartuigen gebouwd. Niet alleen voor onze vloot maar ook voor Nederlandse en Franse reders. Het grootste vaartuig dat er van stapel liep was de O.326 *Monte Christo* met een kiel-lengte van 25 m. (werkdek 28 m.), in 1947 gebouwd bij Hillebrant voor rekening van de Oostendse reder Leopold Verbanck. Nadien verhuisden de bedrijven naar de Nieuwe Werfkaai. Ook Béliard bouwde destijds houten vaartuigen, maar schakelde al eerste over op stalen schepen.

Tweemastsloep

Maar keren we terug naar onze XXIste eeuw. Op de Maritieme Site Oostende (MSO) schiet de bouw van de Oostendse tweemastsloep goed op. Nu de buitenbeplanking afgewerkt is moeten

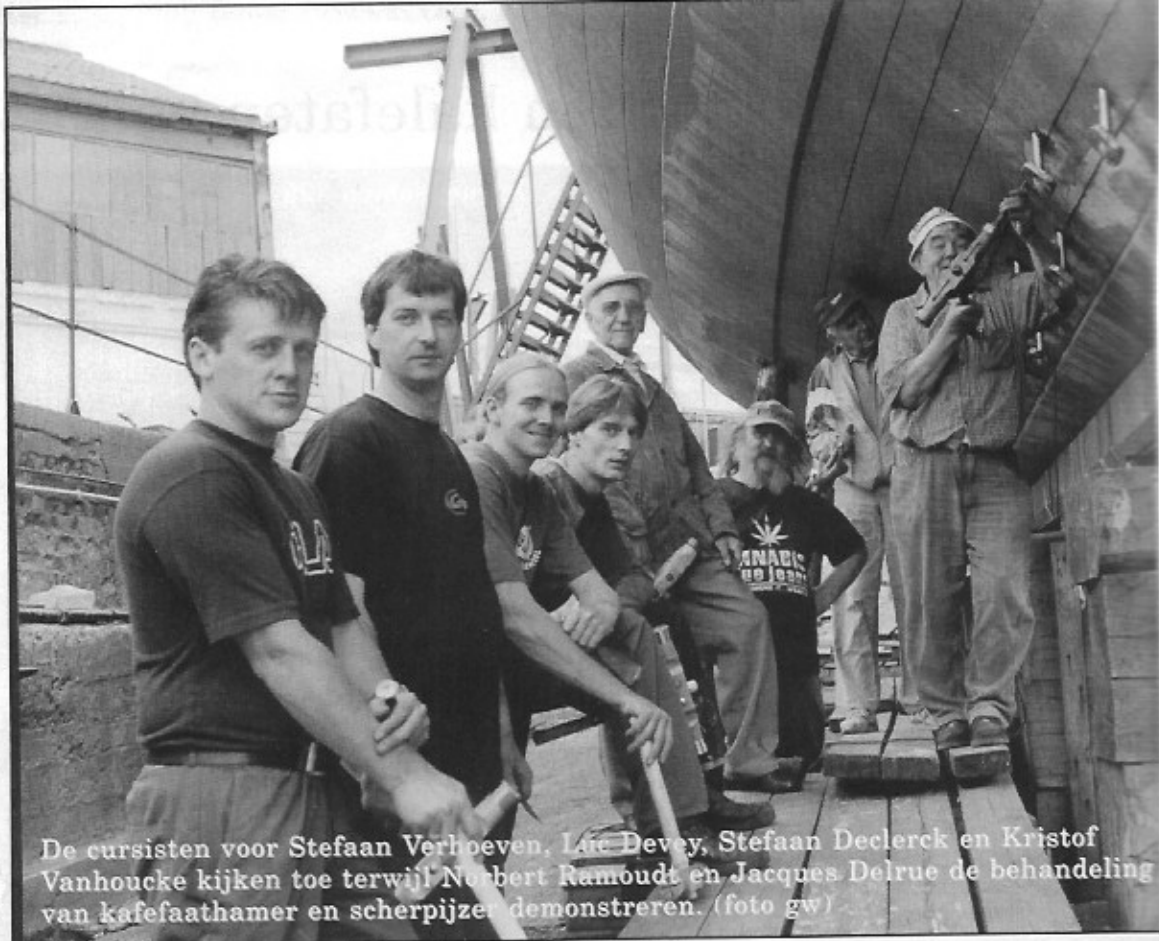
erlieden leren jongeren kalefaten aan

Louis Pincket, Norbert Ramoudt, Jacques Delrue, samen 229 jaar oud, dragen hun stielkennis over.
(foto gw)

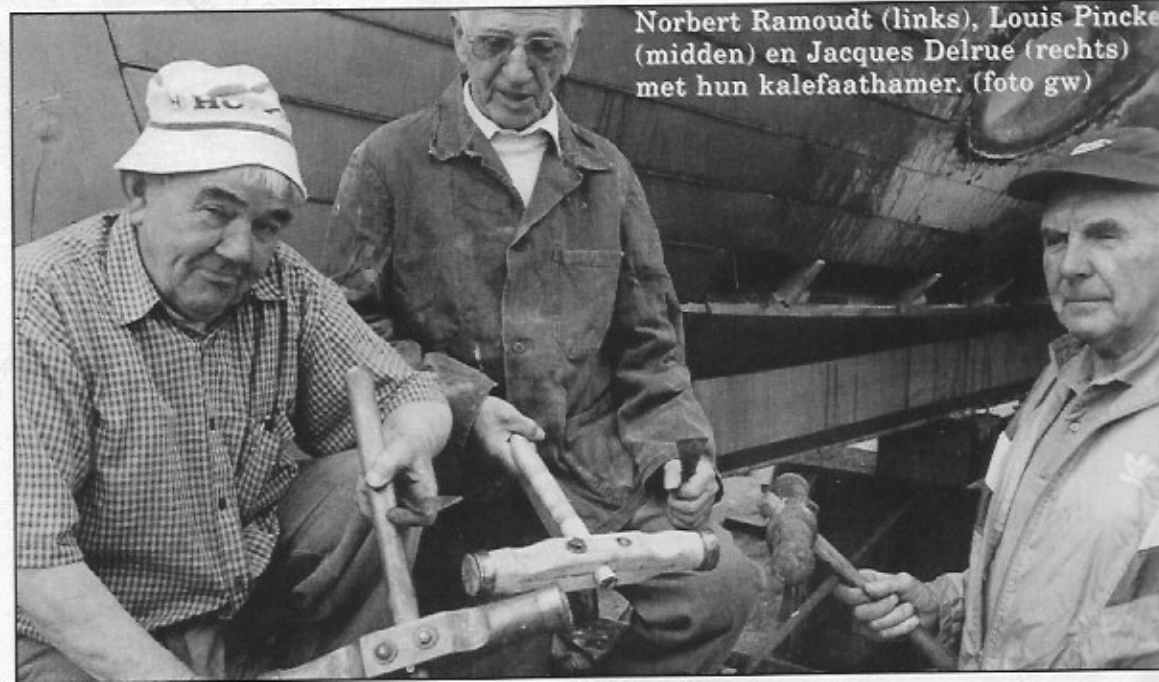

de naden waterdicht gemaakt worden. Dat is een kolfje naar de ervaren hand van Louis Pincket (78), Norbert Ramoudt (76) en Jacques Delrue (75) die de kalefaathamer weer opgenomen hebben. De drie senioren hebben het "breeuwen" meer dan vijftig jaar geleden geleerd op de scheepswerven van Hillebrant, Loy of Deweert aan het derde dok (waar nu het Oostendse stadhuis staat). Ze zijn het hameren blijkbaar nog niet verleerd.

Als onbezoldigde leermeesters dragen zij hun ambachtelijke stielkennis over aan jonge cursisten op de MSO. Norbert Ramoudt vervaardigde eigenhandig vier nieuwe kalefaathamers voor Stefaan Verhoeven, Luc Devey, Stefaan Declerck en Kristof Vanhoucke. In de kop van de houten hamers van 1,2 kilogram zitten pluggen van koehoorn verwerkt om snelle slijtage tegen te gaan. Met de hamer en het

De cursisten voor Stefaan Verhoeven, Luc Devey, Stefaan Declerck en Kristof Vanhoucke kijken toe terwijl Norbert Ramoudt en Jacques Delrue de behandeling van kalefaathamer en scherpijzen demonstreren. (foto gw)

Norbert Ramoudt (links), Louis Pincket (midden) en Jacques Delrue (rechts) met hun kalefaathamer. (foto gw)

scherpijzer wordt de kalefaatnaad eerst opengemaakt en het zeemansgaren (schiemansgaren) met een rabatijzer ingeslagen. Vervolgens worden alle naden opgevuld met "stoppe" (gedraaid vlas) en overschilderd en met stopverf (mastiek) afgewerkt. Enkel op het dek zorgt gesmolten pek voor het dichtmaken van de voegen.

De kennis van deze drie gepensioneerde scheepstimmerlieden is onontbeerlijk in deze bouwfase. De drie stielmannen, die nog duchtig meehameren, zullen het vermoeiende kalefaten dag na dag opvolgen. De voltooiing van de tweemastsloep is in zicht. Op zaterdag 6 september ter gelegenheid van de "Visserijfeesten" wordt het vaartuig tewater gelaten. (gw)

[Zie ook op volgende bladzijde.]

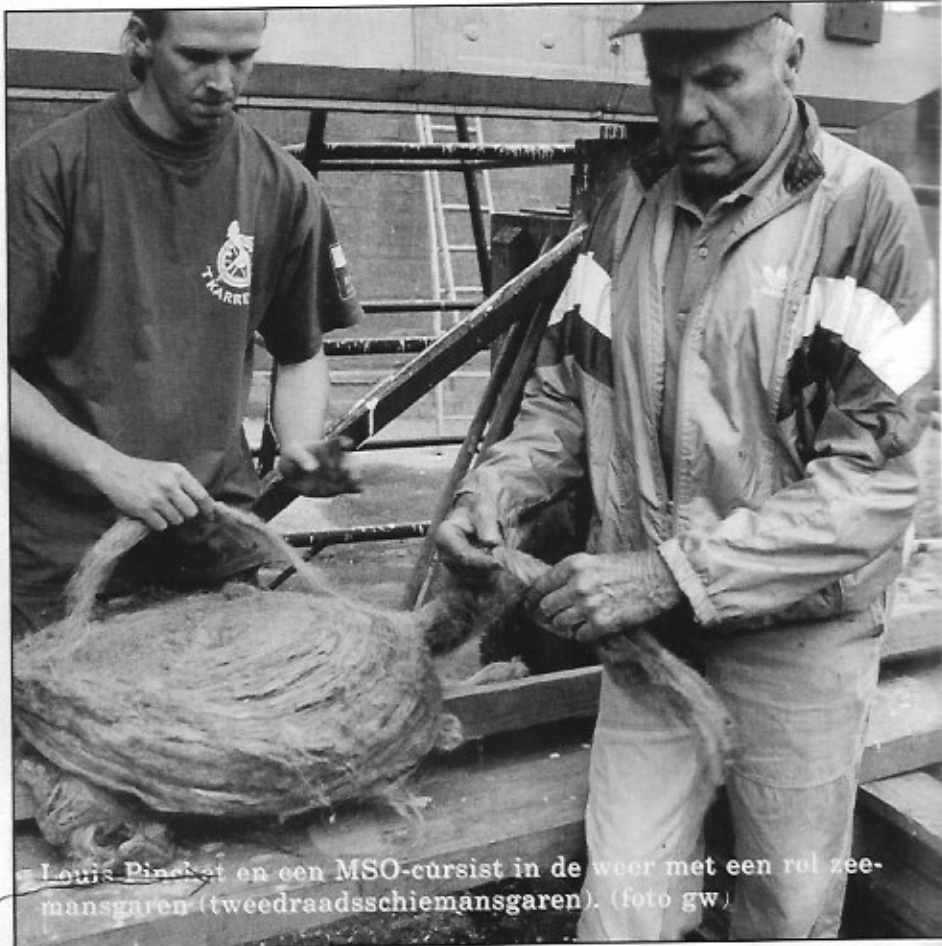

Louis Pincket met een rol zee-mansgaren (tweedraadsschiemansgaren). (foto gw)

464 houten vissersvaartuigen in 1946

We hebben de "Officieële lijst der Belgische Vissersvaartuigen 1946" erop nagekeken. Van de 533 geregistreerde vaartuigen waren er toen 464 met een houten romp en slechts 67 stalen vaartuigen in de vaart. Meer dan de helft van de houten vaartuigen (263) was op een Oostendse werf gebouwd. Het toont het grote belang aan van de Oostendse scheepswerven in die tijd. De stad beschikte toen trouwens over de grootste visserijvloot van de kust. De verdeling van de in Oostende gebouwde vaartuigen die in 1946 in de vaart waren hebben we per thuishaven in onderstaande tabel samengevat. (gw)

Gebouwd bij:	O	Z	N	B	TOT
Denye J.	22	9	11	0	42
Deweert H.	13	1	4	2	20
Hillebrant A.	24	3	22	0	49
Crabeels E.	12	6	0	1	19
Borrey J.	21	4	4	0	29
Loy A.	15	3	2	2	22
Panesi R.	22	4	2	0	28
B.-Crighton	1	0	0	0	1
Oostendse werf niet bekend	30	17	2	4	53
TOTAAL	160	47	47	9	263

Louis Pinckel en een MSO-cursist in de weer met een rol zee-mansgaren (tweedraadsschiemansgaren). (foto gw)

Jacques Belrue